

برنامه هندسه ناجابه جائی در پژوهشگاه دانشگاهی بنیادی مسعود خلخالی

خلاصه ای از برنامه:

هندسه ناجابه جائی شاخه‌ای بین رشته‌ای در ریاضیات مدرن است که به سرعت در حال رشد می‌باشد. این مبحث که ۳۰ سال پیش توسط آن کونز (Alain Connes)، برنده مدال فیلدز (۱۹۸۲)، مطرح شد، امروزه در حال تبدیل شدن به فعالیت عمده‌ای در ریاضیات مدرن و فیزیک نظری می‌باشد. هندسه ناجابه جائی که ریشه اصلی آن جبر عملگرها، نظریه شاخص و مکانیک کوانتوم می‌باشد، تاکنون بر حوزه‌های ریاضیات مدرن همچون توپولوژی جبری (حدسه‌ای نوویکوف و بام-کونز)، نظریه شاخص عملگرها بیضوی (توسیع هایی از قضیه عطیه و سینگر در فضاهای تکین)، نظریه هندسی گروهها، جبر و نظریه اعداد، تأثیرات عمده‌ای داشته است. کاربردهای آن در فیزیک نظری مشتمل بر فیزیک حالت جامد، مدل استاندارد ذرات بنیادی، باز بهنجارسازی در نظریه میدان کوانتوم، نظریه ریسمان و نظریه پیمانه ای می‌باشد.

هندسه ناجابه جائی که رشته خیلی جوانی است و ارتباطات بسیاری با حوزه‌های مختلف دارد، پتانسیل زیادی برای رشد دارد و فرصت بی نظیری به محققین جوان می‌دهد تا پس از آموزش فشرده در یک بازه زمانی تقریباً کوتاه به تحقیقات پردازند.

برنامه هندسه ناجابه جائی در پژوهشگاه دانشگاهی بنیادی شرکت کنندگان را به مرزهای تحقیقات در هندسه ناجابه جائی هدایت خواهد کرد. در این برنامه، دوره‌ها و آموزشگاهی در هندسه ناجابه جائی به همراه مواد درسی پایه‌ای از حوزه‌های مرتبط در ریاضیات ارائه خواهد شد. این برنامه حدوداً نه ماه طول خواهد کشید و در دو ترم ارائه خواهد شد. برنامه هندسه ناجابه جائی از مهرماه سال ۱۳۸۹ آغاز و تا پایان شهریور ماه ۱۳۹۰ ادامه خواهد داشت.

برنامه هندسه ناجابه جائی:

ترم اول:

فعالیت عمده در ترم اول که شامل دو درس، یک سمینار تحقیقاتی، دوره‌های کوتاه مدت و آموزش‌های روزانه خواهد بود، به شرح ذیل می‌باشد:

هندسه ناجابه جائی مقدماتی: در این درس، مقدمات هندسه ناجابه جائی، به همراه تاکیدی بر درک مباحث معرفی خواهد شد. عنایین این درس شامل مواد زیر خواهد بود:

دو نمونه از فضاهای ناجابه جائی: جبرهای C^* و جبرهای وان نیومان، قضایای گلفاند-نایمارک و سرسوان، خارج قسمت ناجابه جائی، گروه واره‌ها و هم ارزی موریتا، کوهمولوژی دوری، نظریه K و همولوژی K، مشخصه کونز-چرن و فرمول شاخص کونز و کاربردهای آن. نموده‌هایی بر اساس پژوهه‌ها، امتحان پایان ترم، و مقاله‌ای ارائه شده در طی ترم خواهد بود.

نظریه K و نظریه شاخص: این درس، دوره مشترکی با برنامه هندسه جبری خواهد بود. نظریه K توپولوژیکی و نظریه تنابوب بات (Bott) کلاسیهای مشخصه و نظریه چرن-ویل، مسئله شاخص، عملگرها شبه دیفرانسیل، قضیه شاخص عطیه-سینگر و مثالهای آن: قضیه گاس-بانه، قضیه هیرزه بروخ، و قضیه ریمان-روخ.

سمینار تحقیقاتی هندسه ناجابه جائی: در اینجا، دانشجویان مباحثی را از مقالات منتخب اصلی ارائه خواهند کرد. همچنین محققان داخلی در این زمینه و حوزه‌های مشابه دعوت شده تا نتایج خود را ارائه دهند.

آموزش: انتظار داریم که روزانه یک ساعت جلسات آموزشی در طول دوره تکمیلی داشته باشیم. در طی این جلسات، دانشجویان فرصت این را خواهند داشت و تشویق خواهند شد که در مورد مباحث با همکلاسیهای خود و استادان خود بحث و گفتگو کنند. این جلسات عموماً تحت سرپرستی استادان، محققین فوق دکتری و یا دانشجویان دکتری ارشد که در دسترس می‌باشند برگزار خواهد شد.

دوره های کوتاه مدت: دوره های آموزشی کوتاه مدت فشرده برای معرفی مواد درسی مختلف که پیش نیاز می باشد و ممکن است دانشجویان به آنها نیاز داشته باشند، برگزار خواهد شد. این دوره ها شامل موارد زیر خواهد بود: اصول اولیه هندسه دیفرانسیل، توبولوژی جبری، جبر همولوژیکی، جبر عملگرها، همچنین مباحثی در فیزیک نظری مشتمل بر مکانیک کلاسیک و کوانتوم، نظریه پیمانه ای، نظریه میدان کوانتوم و مدل استاندارد.

ترم دوم:

در ترم دوم تمرکز بر جنبه های متريک هندسه ناجابه جائی و تأثیر هندسه طيفی بر اين حوزه خواهد بود. در اين ترم يك درس در مورد هندسه طيفی و همچنین درسی در مورد سه تابی های طيفی و فرمول شاخص موضوعی خواهيم داشت. بقیه فعالیت ما در اين ترم مانند ترم اول بصورت دوره کوتاه مدت، سمینار و آموزش خواهد بود.

هندسه طيفی: عملگر لапلاسی بر خمينه های ريمانی، قانون ويل در توزيع مجاني مقادير مشخصه لابلاسی، تكنيکهای معادلات گرمائی در نظریه شاخص، توابع زتا طيفی.

سه تابی های طيفی: آناليز تابعی، اثر ديكسميه و مانده غير جابجائي، مثالهایی از سه تابی های طيفی، فرمول شاخص موضوعی، ساختارهای حقيقي، اصول کونز برای خمينه های ناجابه جائی و قضیه بازسازی، و اصل عمل طيفی.

سمینار در زمينه سه تابی های طيفی: دانشجویان مواد درسی منتخبی را از مقالات اصلی ارائه خواهند کرد.

سازماندهی و سرپرستی برنامه:

این برنامه به سرپرستی پروفسور مسعود خلخالی برگزار خواهد شد و دکتر ايمان افتخاری نيز از طرف پژوهشگاه دانشهای بنیادی در اجرای آن شرکت خواهند داشت.

مدرك:

متقاضيانی که کل برنامه را با موفقیت به اتمام برسانند از پژوهشگاه گواهی شرکت در دوره را دریافت خواهند کرد. بعلاوه، در صورت اخذ مجوز از دانشگاهها، دانشجویان می توانند نمرات دروس را به دانشگاهها خود انتقال دهند (به عنوان دانشجوی مهمان در پژوهشگاه). دانشجویان در طی دوره آموزشی، کمک هزینه مالی از پژوهشگاه دریافت خواهند کرد.

پیش نیازها:

انتظار می رود که متقاضيان درک پایه ای از آنالیز ، هندسه، توبولوژی و جبر در حد سال اول کارشناسی ارشد داشته باشند. متقاضيان باید در سال دوم کارشناسی ارشد دانشگاه خود ثبت نام کرده باشند. ممکن است استثنائاً متقاضيانی که پیش زمينه متفاوتی دارند نيز پذيرفته شوند.

نحوه ارائه درخواست:

متقاضيان باید ریز نمرات تحصیلی خود را به همراه حداقل دو توصیه نامه و شرح حال علمی(CV) به پژوهشکده ریاضیات پژوهشگاه دانشهای بنیادی به آدرس ذیل از طریق پست پیشتاز ارسال نمایند. مهلت ارسال درخواستها ۳۱ تیرماه ۱۳۸۹ خواهد بود.

آدرس:

تهران - میدان نیاوران - پژوهشگاه دانشهای بنیادی- پژوهشکده ریاضیات- صندوق پستی ۱۹۳۹۵-۵۷۴۶
جهت کسب اطلاعات بیشتر و یا هرگونه سوال، می توانید از طریق پست الکترونیکی با آقای دکتر مسعود خلخالی masoud@uwo.ca تماس حاصل نمایید.

برگه درخواست ثبت نام در برنامه هندسه ناجابه جایی

۱. مشخصات فردی:

شماره شناسنامه:	فرزند:	نام خانوادگی:	نام:
کد ملی:	محل تولد:	متولد:	صادره:
	جنسیت: ☐ زن ☒ مرد	متاهل: ☐	مجرد: ☒

۲. مشخصات تحصیلی:

معدل کل:	تاریخ اخذ:	گرایش:	دیپلم:
معدل کل:	دانشگاه:	گرایش:	کارشناسی:
	دانشگاه:	گرایش:	کارشناسی ارشد:
☐ فارغ التحصیل		قطع تحصیلی:	وضعیت فعلی: ☐ دانشجو

نشانی محل اقامت:

شماره تلفن همراه و یا ثابت برای پیام در موقع ضروری:

پست الکترونیکی:

امضا: تاریخ: